

NYHEDSBREV

*Vikarstop og konsekvenser for patientsikkerheden - del din oplevelse
// Myter i debatten om fritstående, jordemoderledede fødeklinikker //
Udvidet barsel til flerlingefamilier - men tvillingerne mangler //
Sundhedsstyrelsen sætter fokus på fødselsdepression // Forældre
og Fødsel 50 år - kan vi nå 50 nye støtte-medlemmer? // Nåede du
ikke at tilmelde dig generalforsamlingen? // Følg med*

Grafik/foto: Forældre og Fødsel og canva.com

Vikarstop og konsekvenser for patientsikkerheden - del din oplevelse

Den 1. januar 2023 blev der indført stop for brugen af eksterne vikarer på Region Hovedstadens og Region Sjællands fødesteder, på nær Bornholm og Nykøbing Falster. Vikarstoppet trådte i kraft på trods af, at der fortsat var mange ubesatte jordemoderstillinger. Vi er bekymrede for om det har haft konsekvenser for patientsikkerheden og vi hører gerne fra jer, der har født på et af berørte fødesteder efter vikarstoppet trådte i kraft.

Både Region Hovedstaden og Region Sjælland har valgt at indføre vikarstop fra årsskiftet. Til trods for at brugen af vikarer har været det, som har fået vagtplanerne på regionernes fødesteder til at hænge sammen længe.

Vi har fuld forståelse for at man ønsker at satse på at bemane fødestederne med fastansatte, det er bedst for arbejdsmiljøet og for kvaliteten - forudsat at der er personale nok. Men i Region Hovedstaden manglede der i slutningen af december 2022 eksempelvis stadig [47 jordemødre](#). Og både Region Hovedstaden og Region Sjælland sender de [fødende rundt som puslespilsbrikker](#), når der ikke er personale nok til at varetage de fødsler, der kommer ind.

Vi er bekymrede for om vikarstoppet har haft eller vil få konsekvenser for patientsikkerheden for de gravide og fødende. For hvor langt vil regionerne gå og hvor meget vil man gå på kompromis med? Det har vi forsøgt at få svar på i en [henvendelse](#) til regionsrådsformanden og formanden for sundhedsudvalget i Region Hovedstaden, men har ikke fået konkrete nok svar til at være betryggede i, at vikarstoppet ikke kommer til at få konsekvenser for patientsikkerheden.

Har du født efter 1. januar 2023 på Rigshospitalet, Hvidovre, Herlev, eller Nordsjællands Hospital i Region Hovedstaden. Eller på Roskilde, Slagelse eller Holbæk Sygehus i Region Sjælland?

Så vil vi gerne høre om din oplevelse - på godt og på ondt.

Del din oplevelse via vores sikre kontaktformular [her](#).

Foto: Roskilde Fødeklínik

Myter i debatten om fritstående, jordemoderledede fødeklinikker

Forældre og Fødsel mener at det skal være muligt i alle regioner at vælge mellem at føde hjemme, på en fritstående, jordemoderledet fødeklinik eller hospital. Aktuelt er dette kun en mulighed i Region Sjælland omend der er en ny klinik på vej i Region Syddanmark. Noget af det, der står i vejen for flere klinikker, er sejlivede myter.

Etablering af fritstående, jordemoderledede fødeklinikker har været et emne til politisk debat gennem længere tid, både i Folketinget, men især i regionerne.

I Region Sjælland har fødsel på fødeklinik været en mulighed siden 2013, men aktuelt kun for 200 fødende årligt. Sidste år besluttede Region Syddanmark, at der skulle oprettes en privat fritstående fødeklinik i Kolding med forventet 140-200 fødsler årligt. Aftalen er ved at komme i udbud og klinikken forventes at åbne i 2024. I Silkeborg har en lokal jordemoder åbnet en klinik, men indtil videre uden at kunne få en aftale om at være en del af [Region Midts fødetilbud](#), så de fødende, der ønsker at føde på klinikken, må betale den fulde pris. I Region Hovedstaden har der været flere forslag om etablering af fritstående fødeklinikker, som alle er blevet nedstemt grundet politiske kæphester og uenigheder om hvordan et sådant tilbud skal skrues sammen.

I Forældre og Fødsel har vi længe været fortalere for etablering af flere fritstående, jordemoderledede fødeklinikker, og mener, at regionerne skal forpligtes til at oprette eller indgå aftaler med sådanne tilbud, hvorfor det også var en del af borgerforslaget [Bedre fødsler - forslag om rettigheder til fødende](#).

Vi taler hverken mere eller mindre for private versus offentlige løsninger. Vores fokus er på, at klinikkerne er organisatorisk og fysisk adskilt fra fødeafdelingerne på hospitalerne og ledet af jordemødre. Ligesom de klinikker, der viser gode resultater i forskningen. Dertil skal det selvfølgelig være uden brugerbetaling, så tilgængeligheden ikke afhænger af den enkeltes indkomst.

I anledning af den seneste [politiske behandling](#) af forslag om etablering af fritstående, jordemoderledede

fødeklinikker i Region Hovedstaden, har Forældre og Fødsels forkvinde Mie Ryborg-Larsen skrevet et debatindlæg, hvor hun punkterer de myter, der går igen i debatten og spænder ben for udbredelsen af fødeklinikker. Debatindlægget blev bragt i [Sundhedsmonitor](#) den 22. februar 2023.

Men hvorfor er det en god idé med fritstående, jordemoderledede fødeklinikker?

Fordi det kan være 3i1-løsningen på krisen på fødeområdet:

- Det giver bedre fødselsoplevelser, minimerer unødige indgreb og familierne beretter om stor tilfredshed
- Det tiltrækker og fastholder jordemødre, som ikke kan se sig selv arbejde på hospitalernes fødegange, men stadig gerne vil arbejde med fødsler
- Det er billigere for samfundsøkonomien. En god fødselsoplevelse med færre indgreb, komplikationer og skader end sammenlignelige fødsler, der foregår på hospitalet, betaler sig på både kort og lang sigt.

Ovenstående er ikke bare noget vi synes. Det er baseret på evidens, undersøgelser og konkrete beretninger fra fødende. Henvisninger til forskningen bag, findes i debatindlægget og i vores [udspil til konkretisering af rettigheder til fødende](#). Vi er forundrede over, at det er så svært at blive enige om at udbrede fritstående fødeklinikker i hele landet, når resultaterne burde tale for sig selv.

Er du nysgerrig på hvad der er så fedt ved at være tilknyttet en fritstående fødeklinik, så tjek de mange brugerberetninger ud hos [Roskilde Fødeklinik](#).

Udvidet barsel til flerlingefamilier - men tvillingerne mangler

Fra 1. januar 2023 har flerlingeforældre, som får 3 eller flere børn ved samme fødsel, fået udvidet ret til barsel. Udvidelsen er på 26 uger, som kan fordeles frit mellem forældrene og placeres frit inden for de første 18 måneder efter fødslen. Vi glæder os over udvidelsen, men ærgrer os over, at tvillingefamilier ikke er omfattet. Det samme gør Josine Elvekjær Hermann, der er hovedstiller på et borgerforslag om udvidet ret til barsel til alle flerlingefamilier.

Sidste år behandlede Folketinget et [lovforslag](#) om udvidet ret til orlov til forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel. Lige forinden havde en række flerlingefamilier stillet et næsten enslydende [borgerforslag](#), som også inkluderede tvillingefamilierne.

Når lovforslag er til behandling i Folketinget, skal de gennem en høringsproces hos organisationer og interessenter. Når der er nye lovforslag på fødsels- og barselsområdet bliver vi ofte indbudt til at komme med vores høringssvar. Det gjorde vi selvfølgelig også til dette forslag, hvor vi blandt andet skrev:

- Vi bifalder forslaget, intentionen bag og bakker op om ændringen. Dog mener vi, at forslaget bør udvides til også at gælde for tvillingefamilier, som står i mange af de samme udfordringer, som forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel.

og

- Forældre og Fødsel mener, at det vil være et udtryk for negativ forskelsbehandling af tvillingeforældre, såfremt den foreslåede ændring alene indføres for forældre, der får tre eller flere børn ved samme fødsel

Det fulde høringssvar kan du læse [her](#).

Josine, som er mor til tvillinger fra 2018, stillede borgerforslaget om ret til udvidet barsel til alle flerlingefamilier, sammen med blandt andre Michella Meier-Morsi, mor til både tvillinger og trillinger. Det gjorde

de fordi:

- Vi havde længe snakket om, at tvillingefamilier fik alt for lidt hjælp. Vi havde jo begge prøvet at stå alene efter to uger med nyfødte tvillinger. Vi fik 7 andre tvillingefamilier til at være medstillere <3

Borgerforslaget nåede 50.000 underskrifter i juni 2022 og Josine glæder sig over den opbakning forslaget har modtaget:

- Vi var super glade og stolte over at få de 50.000 underskrifter i hus på knap tre måneder. Det var helt vildt at mærke den støtte og opbakning. Men så startede den lange kamp. Første en lang ventetid på grund af sommerferie, folketingsvalg og nedsættelse af ny regering, og i januar 2023 blev det så endelig fremsat, siger hun og fortsætter

- Borgerforslaget er blevet taget virkelig godt imod. Alle almindelige mennesker kan sagtens forstå, hvor svært det må være, at stå alene som nybagt mor med to spædbørn på én gang. Selv politikere fra alle sider, har ytret deres støtte og sympati for forslaget og for den svære situation tvillingefamilier står i. Desuden har vi været rigtig glade for at få så stor støtte fra Mødrehjælpen, Børns Vilkår og Forældre og Fødsel.

Dog har forslaget også mødt en smule kritik:

- Vi er blevet kritiseret for ikke at foreslå en fuld barsel per barn, fordi mange mener, at barslen bør følge barnet, hvilket egentlig også ville være helt rimeligt. Men vi turde ikke foreslå mere end en halv barsel. Vi vidste, at det vil blive dyrt, og at politikerne ville trække økonomikortet. Og det fik vi jo ret i, for regeringen har blankt afvist forslaget med argumentet, at der ikke følger finansiering med.

Borgerforslaget var til [1. behandling i Folketinget](#) den 23. februar 2023, hvor det fik klar opbakning fra alle partier på nær regeringspartierne, hvilket betyder, at der på nuværende tidspunkt ikke er det flertal, der kræves for at få forslaget vedtaget. Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne udtrykte alle sympati for forslaget, men mente ikke at der kunne prioriteres penge på finansloven til at gennemføre det. En udgift på estimeret 90 mio. kr. årligt for de ca. 1.000 tvillingefamilier, der dannes hvert år.

- Helt principielt mener jeg ikke, at det er os som borgere, der har ansvar for at finde finansieringen. Det er politikerne,

der sidder med budgetterne og kan forhandle det på plads, siger Josine og fortsætter

- Derudover mener jeg, at vi bør medregne de socioøkonomiske gevinster ved forslaget, fx bedre trivsel hos både tvillingebørn og -forældre. Og færre sygemeldinger, fødselsdepressioner og skilsmisser. Desværre er tvillingefamilier i højere risiko for alle disse ting og et halvt år med begge forældre hjemme på barsel vil forhåbentlig kunne skåne mange familier for at blive syge eller gå fra hinanden pga. den store belastning det er, at få tvillinger.

Vi er helt enige med Josine, og mener det er forfejlet at se på dette forslag som en udgift.

Forskningen viser, at tvillinger og tvillingeforældre er overrepræsenteret i statistikker omhandlede psykiatriske lidelser. Derfor er ekstra barsel til tvillingeforældre en investering i disse families mentale helbred. Det er en håndsrekning, der ville mindske risikoen for at læsset vælter betydeligt, da forældrene ville kunne holde mere barsel sammen i de hårdeste måneder eller have mulighed for at udskyde opstart i dagtilbud længere, som fx. de for tidligt fødte tvillinger kunne have gavn af.

Tak til forslagsstillerne for et vigtigt borgerforslag. Tak til de partier, der vil stemme for det.

Vi håber at de partier, som sympatiserer med forslaget, men ikke har tænkt sig at stemme for, vil genoverveje den beslutning og foretage en investering i tvillingefamiliernes trivsel og mentale sundhed.

Også Josine venter i spænding:

- Oppositionen har samlet vores forslag op og fundet tre finansieringsforslag. Det betyder, at de har fremsat forslaget på ny og at det nu skal behandles frem mod sommerferien. Så vi er langt fra i mål og jeg holder stadig vejret.

Borgerforslaget skal 2. behandles i morgen torsdag den 23. marts og med meldingen Josine og hendes medstillere har fået, lyder det til, at der kommer en ekstra chance, når oppositionen fremsætter deres [forslag](#), hvis ikke borgerforslaget bliver vedtaget.

Foto: Sundhedsstyrelsens [temaside](#) om fødselsdepression

Sundhedsstyrelsen sætter fokus på fødselsdepression

Mange forældre kæmper i stilhed med depression efter en fødsel og får ikke søgt den hjælp, de har krav på og brug for. Det ønsker Sundhedsstyrelsen at gøre op med i ny informationskampagne.

I en tid hvor det perfekte forældreskab dyrkes mere end nogensinde før, kan det føles ekstra skamfuldt at tale højt om de svære følelser, der også følger med at blive forælder.

Men for cirka hver 10. af os udvikler de svære følelser sig til en fødselsdepression.

Men fordi det kan være så svært at tale højt om, er der ikke nok, der søger hjælp hos deres jordemoder eller læge.

Det ønsker Sundhedsstyrelsen nu at lave om på gennem en ny informationskampagne, som blev lanceret i februar.

- Vi ved, at vi kan forebygge fødselsdepression. Men alligevel får mange ikke den hjælp, de kunne have gavn af, og mange kan have svært ved at søge hjælp. Det vil vi gerne forsøge at gøre noget ved, siger sektionsleder Kira Kimby fra Sundhedsstyrelsen i en pressemeddelelse.

Målet med kampagnen er ifølge Sundhedsstyrelsen at skærpe opmærksomheden om fødselsdepression, både hos forældre og sundhedspersonale.

Der er udviklet forskellige materialer til borgere og fagfolk, der skal øge viden om fødselsdepression og bidrage til at nedbryde fordomme og skabe større åbenhed i samfundet.

Sundhedsstyrelsen har samarbejdet med en række organisationer om at udbrede budskabet, herunder Forældre og Fødsel, og vi har i februar måned delt en række opslag på vores sociale medier i forbindelse med kampagnen.

Det er helt normalt at gennemleve store følelser af både den ene og den anden art efter en fødsel. Men hvis følelsen af tristhed eller angst er gennemgående og ikke aftager eller veksler med positive følelser, så kan det være relevant at dele sin oplevelse med en læge, jordemoder eller sundhedsplejerske.

I Forældre og Fødsel kæmper vi for, at der skal være en ret til koordineret og sammenhængende støtte ved psykiske reaktioner på fødsel og forældreskab. Derfor har vi udarbejdet følgende anbefalinger, som gælder både den fødende og partner:

- Alle skal have tilbud om efterfødselssamtale med (kendt) jordemoder og der skal sikres overdragelse til egen læge og/eller sundhedsplejerske ved risiko for udvikling af efterfødselsreaktion og/eller ved voldsomme eller traumatiske fødsler.
- Sundhedsplejersken skal foretage screening af hele familien for både efterfødselsreaktioner og andre psykiske komplikationer, som følge af f.eks. en traumatisk fødselsoplevelse. Screeningen skal foretages både tidligt og senere i forløbet, da flere oplever forsinkede reaktioner.
- Det skal være nemmere for hele familien at få en henvisning til gratis eller tilskudsberettiget hjælp hos en psykolog med viden om fødsler og reaktioner herpå.
- Der skal oprettes tilbud til familier, der har været igennem voldsomme fødsler og/eller oplever efterfødselsreaktion, eksempelvis i form af gruppeforløb.
- Der skal sikres kompetent og akut hjælp til krisehåndtering ved for tidlige fødsler, ufrivillige aborter, dødfødsler og tidlig spædbarnsdød.
- Der skal være mulighed for at få hjælp af en socialrådgiver tilknyttet fødestedet, som kan yde rådgivning til f.eks. sygemelding, barselsregler og støttemuligheder.
- Forløb, som er komplicerede og som kræver flere forskellige fagpersoners hjælp, skal tilknyttes en koordinator.

Sundhedsstyrelsen har lavet et vigtigt stykke arbejde med deres oplysningskampagne, men reel ændring kræver, at der er tilgængelige behandlingstilbud til alle, og sådan er det ikke nødvendigvis lige nu.

Natasja Bjerre Martinsen fik en svær fødselsdepression og oplevede først at få hjælp, da hendes symptomer var så omfattende at de krævede indlæggelse. Læs hendes kronik om forløbet [her](#).

Du kan se Sundhedsstyrelsen nye materiale [her](#).

Forældre og Fødsel 50 år - kan vi nå 50 nye støttemedlemmer?

Forældre og Fødsel blev stiftet som forening i 1973 og vi kan dermed fejre 50 års jubilæum i år. Vi har mange planer om hvordan vi vil fejre det - det hører I mere om i kommende nyhedsbreve. Vi har dog ét højt ønske for vores jubilæumsår. Det er at få minimum 50 nye støttemedlemmer. Vil du hjælpe os med at opnå det?

Med et støttemedlemskab donerer du 30 kr. om måneden til Forældre og Fødsel og er med til at sikre vores fortsatte eksistens, herunder vores gratis ammerådgivning og ammerådgiveruddannelse. Vi har store drømme og ambitioner, både i forhold til at sikre kvaliteten i ammerådgivningen med professionel supervision og supplerende kurser til de frivillige, men også i forhold til at kunne tilbyde et bredere oplysnings- og rådgivningstilbud til gravide, fødende og deres partnere på hjemmesiden, eksempelvis om patientrettigheder, klagemuligheder mv.

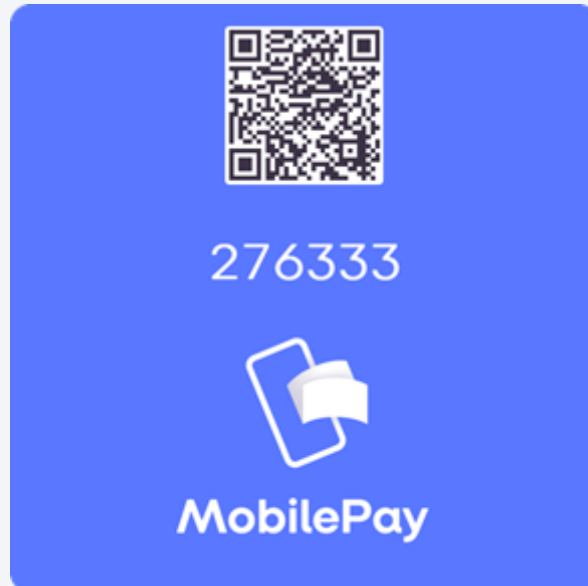
Men det kræver både tid og penge. Ethvert støttemedlemskab gør en stor forskel for os. Både som anerkendelse af det store frivillige arbejde, der lægges af de aktive i foreningen, og fordi 'mange bække små' giver

større muligheder for at realisere vores ambitioner og drømme for udvikling af foreningens tilbud til kommende og nye familier.

Du kan blive støttemedlem lige [her](#).

Hvis du allerede er sympatimedlem - som er gratis - kan du ændre dit medlemskab til støttemedlemskab [her](#).

Du kan også støtte os med et valgfrit beløb via MobilePay.

Fotos: Oplægsholdere til generalforsamlingen, lektor Marie Hald Thisted og journalist Katrine Rosenbæk

Nåede du ikke at tilmelde dig generalforsamlingen?

Har du ærgret dig over at gå glip af generalforsamlingen og de spændende oplæg om betydningen af personlige vidnebyrd til belysning af strukturelle problemer på fødselsområdet?

Så er du heldig, for vi har netop fået et afbud til generalforsamlingen, som afholdes lørdag den 25. marts i Odense. Skal pladsen være din, så skriv til fogf@fogf.dk. Læs alt om generalforsamlingen [her](#).

Følg med i seneste nyt

Du kan følge med i seneste nyt om fødselsområdet og fra foreningen på vores sociale medier og hjemmeside.

Klik på ikonerne nedenfor, for at komme direkte til vores sider.

Forældre og Fødsel

Forældre og Fødsel
www.fogf.dk

Du modtager denne mail fordi du er medlem i Forældre og Fødsel eller fordi du har tilmeldt dig nyheder fra Forældre og Fødsel. Du kan til enhver tid framelde dig nyhedsbrevet ved at klikke herunder.

[Afmeld](#)